

Zpráva z mezinárodní konference *International Legal History Meeting of PhD Students*

Vzájemné setkávání a seznámení vědeckých pracovníků na různorodých konferencích náleží neodmyslitelně k významným součástem univerzitního života, neboť vytváří prostor pro rozvoj akademických vztahů do budoucna. Toto bezesbýtku platí jak pro akademiky, tak pro studenty doktorských programů. Z tohoto důvodu uspořádala Katedra dějin státu a práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity mezinárodní setkání doktorských studentů oboru právní historie a římského práva pocházejících z několika právnických fakult v Evropě. Tato mezinárodní konference se konala 8. a 9. září 2022 na půdě brněnské právnické fakulty a měla za cíl výměnu zkušeností z dosavadního doktorského studia a akademického života a v neposlední řadě vzájemnou prezentaci dílčích výsledků bádání vycházejících především z témat disertačních prací účastníků konference. Ti tak dostali možnost seznámit se se svými kolegy z rakouských, maďarských, slovenských, polských, slovinských, německých, belgických a českých právnických fakult, což umožní rozvoj další odborné spolupráce a možnost navázání přeshraničních vztahů.

Brněnskou konferenci zahájil vedoucí zdejší katedry dějin práva a státu Jaromír Tau-chen, který všechny přítomné účastníky přivítal a popřál jim, aby jejich čas v Brně byl příjemně strávený a po všech stránkách obohacující. K těmto přáním se za organizátory přidal také David Kolumber, který po skončení oficiálního programu prvního dne provedl účastníky konference po pamětihodnostech města Brna spojených s právní historií.

Konference byla tematicky rozdělena do pěti sekcí. Sekci římského práva předsedal Radek Černoch, sekci právněhistorickou a soukromoprávní vedl David Kolumber, sekci veřejnoprávní uváděl Pavel Salák a závěrečnou trestněprávní sekci dostal možnost moderovat Bernhard Gollob z právnické fakulty v rakouském Grazu.

Římskoprávní sekci zahájil svým příspěvkem věnujícím se dědickému právu v Justiniánových *digestech* Michael Binder z právnické fakulty vídeňské univerzity. Následoval výstup Václava F. Dvorského, doktoranda právnické fakulty v belgickém Leuvenu a Právnické fakulty Univerzity Karlovy, který hovořil o rozdílech mezi *mutuum* a *depositum* v rámci *ius commune*. V dalším příspěvku Vid Žepič z právnické fakulty ve slovinské Lublani pojednával o smluvní autonomii v antickém právu. Římskoprávní blok uzavřel Marek Prudovič z univerzity v Trnavě, který hovořil o zákonodárné činnosti soudců v angloamerickém a kontinentálním právním systému.

Druhý blok referátů pokračoval v obecné historickoprávní rovině. První referát prezentoval Danilo Brajović z právnické fakulty univerzity ve Vídni. Ten ve svém příspěvku

představil zvláštní typ kolektivního vlastnictví (zadrugu) objevující se od 18. století v Srbsku, na jihu tehdejší habsburské monarchie. V dalším příspěvku otevřel Bernhard Gollob (z právnické fakulty univerzity ve Štýrském Hradci) otázku historického vývoje ukotvení úpravy umělecké svobody v rakouském právu. Následně Kristóf Mihály Heil z budapeštské univerzity E. Loránda představil vznik a vývoj některých civilních osvícenských kodifikací na území Maďarska. Petr Vilém Koluch z vídeňské právnické fakulty posluchače informoval o osobě Josefa Redlicha a jeho vlivu na rakouský liberalismus. Obecný historickoprávní blok završil Igor Hron z bratislavské právnické fakulty s tématem věnujícím se historickému vývoji osobnostních (zejm. autorských) práv v common law.

Po zajímavé a plodné diskusi o proběhlých příspěvcích následoval blok, který započal Kristóf Szivós z univerzity v Szegedu s tématem věnujícím se přípravě ústních slyšení v prvním maďarském občanském soudním řádu, následovaný László Ádámem Joó z univerzity v Debrecínu s tématem o rozšíření maďarského soukromého práva na území, která připadla Maďarsku po druhé vídeňské arbitráži. Z univerzity v Debrecínu byl také další přednášející András Biczó, který ve svém příspěvku sumarizoval práci prvoinstančních soudů zřízených v roce 1787 na území Uherského království a Sedmihradska. Následoval příspěvek Alicie Haripershad z německého Max Planck Institute for Legal History and Legal Theory, který se týkal vzdělávání v jižní Africe na přelomu 19. a 20. století. Tento blok zakončil Jan Kabát z hostitelské brněnské právnické fakulty. Ten ve svém příspěvku seznámil všechny přítomné s historickým vývojem fenoménu českých a později i slovenských setkání právníků v první polovině 20. století na území českých zemí.

Poslední blok této vydařené konference otevřela přednáška Borisze Bendegúze Burgera, jež řešila řadu zajímavých výkladových problémů maďarských zákonů stíhajících bývalé politické představitele socialistického Maďarska. Další v pořadí byl referát Pauliny Kamberov z gdaňské právnické fakulty, ve kterém se autorka zabývala koncepcí trestního práva v období druhé polské republiky. Zajímavý referát poté přednesla Petra Zapletalová z pořadající instituce, ve kterém připomněla historický vývoj role advokátů v socialistickém Československu v 50. letech minulého století. Konferenci svým příspěvkem zakončil Milan Dobeš, také z brněnské právnické fakulty, který se věnoval pachatelům typického socialistického trestného činu příživnictví se zvláštním zřetelem na osoby provozující prostituci.

Na závěr vyslovili organizátoři konference velký dík všem účastníkům za jejich aktivní participaci, zejména za dlouhé, veskrze zajímavé a konstruktivní odborné diskuse po skončení každého z jednotlivých přednáškových bloků. Tyto produktivní debaty odlišovaly toto setkání od jiných podobných českých konferencí, které takovouto diskusi mnohdy fakticky postrádají. Poznatky a připomínky vyslovené ostatními aktéry konference jistě někteří doktorandi uplatní při zpracování svých disertačních prací. Toto mezinárodní setkání doktorských studentů lze považovat za velmi vydařené, a zbývá jen vyslovit přání, abychom se i v dalších letech mohli setkávat u prezentace dílčích výsledků vědecké práce nejmladší generace evropských právních historiků a měli možnost se vzájemně inspirovat a motivovat do další práce.

S příspěvky z této konference doplněné o pojednání od autorů, kteří se osobně nemohli této konference zúčastnit, se odborná právnická veřejnost bude moci seznámit

v připravovaném sborníku s názvem *Edge of Tomorrow: The Next Generation of Legal Historians and Romanists* (editoři Jaromír Tauchen a David Kolumber). Ten vyjde v tištěné formě a jeho elektronická podoba bude nejširší veřejnosti dostupná na internetových stránkách brněnské právnické fakulty.

Milan Dobeš¹

doi: 10.14712/2464689X.2023.12

¹ Mgr. Milan Dobeš, Katedra dějin státu a práva, Právnická fakulta, Masarykova univerzita, Brno. Tento výstup vznikl na Masarykově univerzitě v rámci projektu: *Některé aspekty vybraných trestných činů narušujících občanské soužití v Československu mezi lety 1948–1989*, číslo MUNI/A/1303/2021 podpořeného z prostředků účelové podpory na specifický vysokoškolský výzkum, kterou poskytlo MŠMT v roce 2022.